

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Dokument ze zasedání

7. 7. 2008

B6-0347/2008

NÁVRH USNESENÍ,

který na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 103 odst. 2 jednacího řádu

předkládají

- Michael Gahler, Maria Martens a Geoffrey Van Orden za skupinu PPE-DE,
- Josep Borrell Fontelles, Ana Maria Gomes, Alain Hutchinson, Glenys Kinnock a Pasqualina Napoletano za skupinu PSE,
- Fiona Hall, Sarah Ludford, Johan Van Hecke, Thierry Cornillet a Elizabeth Lynne za skupinu ALDE,
- Konrad Szymański, Adam Bielan, Hanna Foltyn-Kubicka, Ryszard Czarnecki, Mieczysław Edmund Janowski, Ewa Tomaszewska a Eoin Ryan, za skupinu UEN,
- Frithjof Schmidt, za skupinu Verts/ALE,

o situaci v Zimbabwe

Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Zimbabwe

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Zimbabwe, zejména na usnesení ze dne 24. dubna 2008,
 - s ohledem na společný postoj Rady 2008/135/SZBP ze dne 18. února 2008, kterým se do 20. února 2009 obnovují omezující opatření vůči Zimbabwe uložená společným postojem 2004/161/SZBP,
 - s ohledem na závěry Rady o Zimbabwe přijaté ve dnech 26.–27. května 2008 a 29. dubna 2008,
 - s ohledem na usnesení o blížícím se volebním souboji v Zimbabwe, které přijala Africká komise pro lidská práva a práva národů (Africká komise) na svém 43. řádném zasedání v Ezulwini ve Svazijském království, jež proběhlo ve dnech 7.–22. května 2008,
 - s ohledem na zprávu volební pozorovatelské mise Panafrického parlamentu o harmonizovaných volbách v Zimbabwské republice, které se konaly dne 29. března 2008,
 - s ohledem na závěry předsednictví přijaté na zasedání Evropské rady, které se konalo ve dnech 19.–20. června 2008, jež potvrzují připravenost EU přijmout další opatření proti osobám odpovědným za spáchané násilí,
 - s ohledem na předběžné prohlášení pozorovatelské mise Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) k prezidentským volbám v Zimbabwe a doplňovacím volbám do poslanecké sněmovny ze dne 29. června,
 - s ohledem na prozatímní prohlášení volební pozorovatelské mise Panafrického parlamentu k prezidentským volbám a doplňovacím parlamentním volbám v Zimbabwe ze dne 30. června 2008,
 - s ohledem na předběžné prohlášení volební mise Africké unie k Zimbabwe ze dne 29. června 2008,
 - s ohledem na usnesení o Zimbabwe přijaté na 11. summitu Africké unie, který se konal ve dnech 30. června až 1. července 2008 v Šarm aš-Šajchu,
 - s ohledem na čl. 103 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že se prezidentské volby konaly dne 27. června 2008 navzdory tomu, že prezidentský kandidát Tsvangirai odstoupil kvůli rostoucímu násilí a omezením, jímž čelila opoziční strana a její příznivci,

- B. vzhledem k tomu, že pozorovatelé SADC, Panafrického parlamentu a Africké unie prohlásili, že volby byly poznamenány násilím, nesplňovaly normy AU a SADC a neodrážely vůli lidu,
- C. vzhledem k tomu, že se dne 29. března 2008 konaly volby do poslanecké sněmovny Zimbabwe, do senátu Zimbabwe, prezidentské volby a volby do orgánů místní samosprávy,
- D. vzhledem k tomu, že z oficiálních výsledků, které zveřejnila zimbabwská volební komise, vyplývá, že opoziční strana MDC získala většinu křesel v poslanecké sněmovně a že Morgan Tsvangirai získal v prezidentských volbách 47,9 % hlasů a Robert Mugabe 43,2 % hlasů,
- E. vzhledem k tomu, že vyhlášení výsledků prezidentských voleb se zpozdilo o několik týdnů, což ohrozilo důvěryhodnost a transparentnost průběhu voleb,
- F. vzhledem k tomu, že Robert Mugabe před volbami prohlásil, že opoziční Hnutí pro demokratickou změnu (MDC) nikdy nebude v Zimbabwe vládnout a že je připraven bojovat proti tomu, aby tato strana převzala moc,
- G. vzhledem k tomu, že v průběhu přípravy druhého kola prezidentských voleb byli aktivisté a příznivci opozice vystaveni násilí, mučení, zastrašování a svévolnému zatýkání za finanční podpory státu a podle informací strany MDC bylo nejméně 86 jejich příznivců zabito a 200 000 jich bylo vyhnáno ze svých domovů,
- H. vzhledem k tomu, že pan Tsvangirai byl během volební kampaně několikrát zatčen, pronásledován ozbrojenými vojáky a přinucen uchýlit se na holandské velvyslanectví v Harare,
- I. vzhledem k tomu, že generální tajemník strany MDC Tendai Biti byl 12. června zatčen a obviněn z podvratné činnosti a velezrady,
- J. vzhledem k tomu, že státní sdělovací prostředky zakázaly vysílání volebních upoutávek strany MDC, čímž znemožnily, aby předvolební kampaň proběhla svobodně a spravedlivě; vzhledem k tomu, že pochod strany MDC, který se měl uskutečnit 22. června 2008 v Harare, zabránili agresivní příznivci strany ZANU-PF,
- K. vzhledem k tomu, že dne 24. června předseda Afrického národního kongresu Jacob Zuma prohlásil, že situace v Zimbabwe se vymyká kontrole, a vyzval OSN a SADC, aby urychleně zasáhly,
- L. vzhledem k tomu, že Rada bezpečnosti OSN konečně jednohlasně odsoudila násilnou kampaň vedenou vládou Zimbabwe, ačkoli neprohlásila tyto volby za neplatné, a to na základě námítky Jihoafrické republiky,
- M. vzhledem k tomu, že byli obtěžováni a zastrašováni novináři a zahraničním novinářům byl zakázán vstup do země,
- N. vzhledem k tomu, že policie svévolně zatýkala občanské aktivisty, včetně členů

náboženských občanských skupin v Harare, a že několik nevládních a humanitárních organizací muselo přerušit svou činnost,

- O. vzhledem k tomu, že „tichá diplomacie“ vedená po řadu let prezidentem Mbekim bohužel nepřinesla v souvislosti s politickou situací v Zimbabwe žádné hmatatelné výsledky a jeho známé sympatie k Mugabemu nakonec vedly k tomu, že jej zimbabwská opozice odmítla akceptovat jako zprostředkovatele,
- P. vzhledem k tomu, že krize v Zimbabwe ovlivňuje i sousední země, zejména Jihoafrickou republiku,
- Q. vzhledem k tomu, že podle zprávy Organizace pro výživu a zemědělství a Světového potravinového programu se odhaduje počet osob, které budou v Zimbabwe od příštího měsíce do září trpět hladem, na dva miliony, a očekává se, že toto číslo vzroste v období od ledna do března 2009 na 5,1 milionu,
- R. vzhledem k tomu, že každé desáté zimbabwské dítě zemře před dosažením pěti let věku a že průměrná délka života je u mužů 37 let a u žen pouhých 34 let,
 - 1. zdůrazňuje, že volby, které se konaly dne 27. června, nemohou být považovány za legitimní, a vítá prohlášení předsednictví EU ze dne 28. června, které tuto skutečnost jednoznačně potvrzuje;
 - 2. důrazně odsuzuje násilnou kampaň vedenou proti politické opozici před druhým kolem prezidentských voleb, kterou vláda podporovala a která vyústila v zabíjení, svévolné zatýkání a pronásledování aktivistů a příznivců opozičních stran i obránců lidských práv;
 - 3. domnívá se, že kampaň plná násilí, výhrůžek a zastrašování opozice znemožnila konání svobodných a spravedlivých prezidentských voleb v Zimbabwe, což ostatně jasně potvrdilo mezinárodní společenství včetně pozorovatelů afrických voleb a afrických vůdců;
 - 4. vítá prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN, v němž odsuzuje průběh zimbabwských prezidentských voleb;
 - 5. vyzývá všechny africké země a širší mezinárodní společenství, aby odmítly uzнат Mugabeho režim;
 - 6. vyzývá AU, SADC a OSN, aby usnadnily komplexní zprostředkovatelský proces s jasným harmonogramem jednání, který by umožnil nalezení rychlého a pozitivního řešení zimbabwské krize založené na svobodných a spravedlivých volbách;
 - 7. zdůrazňuje, že do úsilí o zprostředkování jednání se musí kromě prezidenta Mbekiho zapojit i další vnější aktéři, pokud má toto úsilí vyústit ve smysluplný a produktivní národní dialog, a tento interní dialog by neměl být omezen na dvě dotčené politické strany, ale měli by se ho účastnit i zástupci občanské společnosti, jako jsou nevládní organizace, církve a odborové organizace;
 - 8. vyzývá k ukončení současné krize vyjednáváním, na jehož základě by vznikla přechodná

- správa země, která by měla pověření k ukončení státem financovaného násilí, k demobilizaci milic, k odvolání represivních právních předpisů, k vyřešení humanitární krize, ke stabilizaci ekonomiky, k zahájení inkluzivního procesu přezkoumání ústavy a k obnově zimbabwské volební komise s cílem vytvořit podmínky pro svobodné a spravedlivé prezidentské volby, jež by se v blízké budoucnosti konaly pod záštitou AU a OSN;
9. vyzývá OSN, aby zahájila kompletní a nezávislé vyšetřování případů porušování lidských práv, a trvá na tom, že odpovědné osoby nesmí beztrestně uniknout a musí být postaveny před příslušný a nezávislý soud;
 10. zdůrazňuje potřebu rehabilitace obětí a vyzývá k přechodným soudním opatřením, která by zahrnovala zřízení komise pro pravdu a usmíření;
 11. vítá postoj velké řady afrických zemí i početné skupiny vysoce uznávaných afrických osobností, mezi nimiž například Nelsona Mandely, Desmonda Tutu a Kofiho Annana, které odsuzují situaci v Zimbabwe, a vybízí je ke konkrétní účasti na hledání politického a demokratického řešení;
 12. podporuje výzvu Botswany k tomu, aby Zimbabwe bylo odňato právo podílet se na působení afrických organizací, a to až do uspořádání svobodných a spravedlivých voleb;
 13. vyzývá Jihoafrickou republiku, aby v rámci regionu společenství SADC převzala klíčovou úlohu při formování budoucnosti Zimbabwe, a vyjadřuje hluboké politování nad tím, že Jihoafrická republika odmítla prohlásit tyto volby v Radě bezpečnosti OSN za nelegitimní;
 14. vyzývá mezinárodní společenství k zesílení diplomatického tlaku vyvíjeného na Mugabeho režim proto, aby okamžitě ukončil veškeré násilí a umožnil zasedání parlamentu, který byl před třemi měsíci řádně zvolen;
 15. vyzývá Radu, aby zpřísnila a prodloužila cílené sankce vůči členům Mugabeho režimu a dalším osobám odpovědným za závažné porušování lidských práv, pokud zprostředkovatelské úsilí nebude přijato a násilí finančně podporované vládou nebude ukončeno, a aby naléhavě vyžadovala přijetí sankcí na úrovni OSN, včetně zbrojního embarga a celkového zmrazení aktiv celé vlády a vedení vládnoucí strany; zdůrazňuje, že je třeba tyto sankce přísně uplatňovat a koordinovat jejich provádění s širším mezinárodním společenstvím s cílem zajistit jejich účinnost a zabránit jejich obcházení;
 16. trvá na tom, že taková donucovací opatření by měla poukázat na ty osoby z podnikatelských kruhů, které odpovídají za financování represivního režimu strany ZANU-PF, a zahanbit je, což by mělo spočívat i v tom, že jim bude odňato právo pobytu v Evropě, jejich rodinným příslušníkům nebude umožněn přístup k zaměstnání a ke vzdělávacím institucím a že akcionáři budou upozorněni na ty mezinárodní banky, jimiž prochází příjmy z korupce, popřípadě které poskytují půjčky a investice, jako jsou Barclays Bank, Standard Chartered a další; vybízí ostatní evropské a mezinárodní společnosti, aby prověřily veškeré činnosti, které dotčenému režimu umožňují přístup k tvrdé měně, a v této souvislosti vítá rozhodnutí společností Tesco a Giesecke & Devrient ukončit obchodní vztahy se Zimbabwe;

17. vyzývá tedy členské státy, aby Mugabemu, jeho vládnímu kabinetu a vedení strany ZANU-PF neposkytovaly víza k pobytu na území EU k jakýmkoliv národním či mezinárodním účelům, jelikož jako představitelé režimu existujícího v podstatě nezákonně nemohou na základě příslušných mezinárodních úmluv o právech na volný přístup a výsadách diplomatů žádná výsadní práva požadovat;
18. vyzývá členské státy Radu a Komisi, aby zintenzivnily své diplomatické vztahy s africkými vládami, SADC a AU i s jinými důležitými činiteli, včetně čínské vlády, s cílem stanovit společný postoj ke krizi v Zimbabwe;
19. vyzývá Čínu a Libyi, aby přestaly podporovat Mugabeho režim;
20. vyzývá Radu a Komisi, aby navázaly kontakty obzvláště s Jihoafrickou republikou jako s klíčovou zemí v regionu s cílem dát najevo naše hluboké znepokojení nad skutečností, že za poslední roky nedosáhla zprostředkovatelská jednání týkající se krize v Zimbabwe žádných hmatatelných výsledků, poukázat na to, že dopad této krize na sousední země, včetně Jihoafrické republiky, by v tomto regionu neměl být ignorován, a objasnit fakt, že další politická a ekonomická podpora Mugabeho režimu by mohla mít nepříznivý vliv na vztahy mezi EU a Jihoafrickou republikou;
21. vyzývá Radu, aby se zasadila o přijetí účinných a konkrétních mezinárodních opatření k předcházení konfliktů a k uklidnění situace, která v případě potřeby umožní rychlé rozmístění mírových jednotek AU/OSN;
22. naléhavě žádá, aby byly okamžitě propuštěny všechny osoby, které byly zadrženy z čistě politických důvodů;
23. bere na vědomí ničivý dopad politické krize na obyvatelstvo Zimbabwe a vyzývá Mugabeho vládu, aby zrušila veškerá omezení uvalená na humanitární organizace a zajistila poskytování humanitární pomoci v souladu se zásadou lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti;
24. vyzývá zimbabwskou vládu k okamžitému odzbrojení a demobilizaci milicí tvořených mládeží a válečnými veterány a k zahájení trestního stíhání jednotlivců, kteří se dopustili porušení lidských práv;
25. odsuzuje skutečnost, že představitel Organizace spojených národů pro lidská práva byl vypovězen ze Zimbabwe týden před plánovanými volbami, a vyzývá vládu, aby pracovníkům OSN umožnila svobodný přístup;
26. vyzývá jihoafrické úřady, aby ukončily deportaci zimbabwských uprchlíků a udělily jim dočasný status, dokud se nebudou moci bezpečně vrátit;
27. vyzývá Komisi k větší podpoře obránců lidských práv a k neprodlené reakci na další humanitární potřeby vyvolané politickou krizí, zejména pokud jde o potřeby a bezpečnost vnitřně vysídlených osob;
28. vyjadřuje znepokojení nad očekávaným 10% až 40% nárůstem počtu Zimbabwečanů, kteří v následujících týdnech překročí hranice své země; konstatuje, že z těchto migrantů

budou zvláště děti zranitelnou skupinou vystavenou riziku zneužití, která bude z důvodu přežití nucena přijmout nebezpečná zaměstnání, jako je práce v dolech, manipulace se zemědělskou technikou nebo práce v erotickém průmyslu;

29. vyzývá EU, aby ukončila poskytování jakékoliv pomoci, která je distribuována současnými zimbabwskými úřady, a místo toho ji přidělovala prostřednictvím národních a mezinárodních nevládních organizací;
30. trvá na tom, že je třeba respektovat touhu zimbabwského obyvatelstva po demokracii; naléhavě žádá všechny, kdo se chtějí podílet na budoucnosti Zimbabwe, aby spolupracovali se silami demokratické změny;
31. vyzývá vládu Zimbabwe, aby jako signatář Smlouvy o založení SADC a protokolů k této smlouvě, včetně volebního protokolu SADC, Zakládací listiny Africké unie, Africké charty lidských práv a práv národů a Nového partnerství pro rozvoj Afriky, dostála svým závazkům a dodržovala zásady demokracie, lidská práva a zásady právního státu;
32. vyzývá lidi dobré vůle ve strukturách režimu a ve straně ZANU-PF, aby odmítli antidemokratické síly a podnikli kroky vedoucí ke spolupráci se stranou MDC v zájmu provedení rychlé změny dříve, než bude pozdě;
33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, vládám zemí G8, vládám a parlamentům Zimbabwe a Jihoafrické republiky, generálnímu tajemníkovi Společenství národů, generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, předsedovi Komise a předsedovi Výkonné rady Africké unie, Panafrickému parlamentu a generálnímu tajemníkovi a vládám států Jihoafrického rozvojového společenství a jeho Parlamentnímu fóru.